

Tekne İnşa Sigortası Hakkında Bilinmesi Gereken Hususlar

Tekne inşa sigortaları, hem tersaneler hem de tekne sahipleri için önemli bir finansal güvence sağlayarak projelerin planlandığı şekilde ve aksamadan tamamlanmasına katkıda bulunur. Ülkelerin ekonomik kalkınması ve savunma sanayisi açısından stratejik öneme sahip olan tekne inşa sektöründe, farklı ölçek ve özelliklerde deniz araçları üretilmektedir. Yüksek bedelli riskler barındıran bu projelerde, her bir inşa sürecine özgü teknik zorlukların dikkate alınarak risklerin doğru şekilde analiz edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Tekne inşa sigortaları, Türkiye’de ve uluslararası uygulamalarda yaygın olarak “Institute Clauses for Builders Risks 1.6.88” klozları kapsamında düzenlenmektedir. İngiltere’deki Institute of London Underwriters (ILU) tarafından 1 Haziran 1988 tarihinde yayımlanan bu klozlar, oldukça geniş kapsamlı teminatlar sunmaktadır. Ana hatlarıyla teminat altına alınan riskler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- İnşa halindeki teknenin uğrayabileceği fiziksel hasarlar
- Teknenin, inşaatçı ve taşeron tersaneleri arasında veya mutabık kalınan başka bir lokasyona taşınması sırasında ortaya çıkabilecek riskler
- Denize indirme sürecinde meydana gelebilecek hasarlar
- Testler ve deneme seferleri sırasında oluşabilecek zararlar
- Çatışmadan veya teminat altındaki bir kaza veya olaydan doğan hukuki sorumluluklar

Çiğdem TEMELLİ

Kıdemli Teknik Müdür
+90 850 420 81 36 (Ext.1102)
cigdem.temelli@turkpandi.com

2003 yılında Boğaziçi Üniversitesi Kimya Mühendisliği bölümünden mezun olduktan sonra, çalışma hayatına Anadolu Sigorta Nakliyat Sigortaları Müdürlüğü’nde Risk Yönetimi Uzman yardımcısı olarak başlamıştır. 2009 yılında Bahçeşehir Üniversitesi MBA programını, 2018 yılında Koç Üniversitesi Yönetici Geliştirme Programını tamamlamıştır. Anadolu Sigorta’da emtia ve su araçları branşlarında farklı ünvanlarda görev aldığı kariyerine Mart 2021’den itibaren Nakliyat Sigortaları Müdürü olarak devam etmiştir. Bahçeşehir Üniversitesi’nde Nakliyat Sigortaları dersleri vermiştir. Türkiye Sigorta Birliği’nde Nakliyat komitesinde 4 yıl görev yapmıştır. Sigortacılık Eğitim Merkezi (SEGEM) Nakliyat Sigortaları eğitmenidir. 2025 Mayıs itibarıyla Türk P&I ailesine katılmıştır.

TURKP&I

Tekne inşa sigortalarında fiyatlamayı etkileyen başlıca faktörler; inşa edilecek teknenin tipi ve boyutları, inşa süresi, tersanenin teknik yeterliliği ve sektördeki tecrübesi, hasar geçmişi ile inşa sürecini denetleyecek klas kuruluşu olarak sıralanabilir.

Tekne inşa sigortası yaptıran sigortalıların özellikle aşağıdaki konulara dikkat etmeleri önem arz etmektedir:

1. Sigortacılık kanununun 15.maddesi uyarınca, Türkiye’de yerleşik kişilerin Türkiye’deki sigortalanabilir menfaatlerini, Türkiye’de faaliyet gösteren sigorta şirketleri aracılığıyla ve Türkiye’de sigortalatmaları zorunludur. Tekne inşa sigortaları da bu kapsamda değerlendirilmelidir.
2. Deprem ve yanardağ püskürmesi, savaş ve grev riskleri ilgili klotda istisna olarak düzenlenmiştir. Ancak talep edilmesi hâlinde bu riskler ek teminat olarak poliçeye dâhil edilebilir. Çatışma sorumluluğu ile P&I teminatları ve istisnaları da klotlarda detaylı şekilde yer almaktadır. Ayrıca çevre kirliliği riskleri için ek teminat alınması sigortalılar tarafından değerlendirilmelidir.
3. Tekne inşa poliçelerinde poliçe başlangıç ve bitiş tarihleri geçici tarihler olarak belirlenir. Sigortacının sorumluluğu, belirtilen geçici başlangıç tarihinde malzemelerin inşaatçıya veya taşeronu teslimi ya da teknenin inşasına filen başlanmasıyla (hangisi önce gerçekleşirse) yürürlüğe girer.
4. Tekne inşaatı, belirtilen geçici bitiş tarihinden önce tamamlanır ve donatana teslim edilirse sigorta teminatı sona erer. Vade uzatımı taleplerinde, teklif aşamasında taraflarca mutabık kalınan aylık uzatma primi uygulanarak ek prim tahakkuk ettirilir. Ancak vade uzatımı ile revize edilen poliçe bitiş tarihinin, teknenin deneme seferlerini tamamlamasından itibaren 30 günü aşmaması gerekmektedir. Deneme seferlerinin tamamlanmasını takiben 30 gün içinde teslim gerçekleşmezse, teminat 31. günün başında sona erer.
5. Teknenin kendi gücüyle yapacağı deneme veya teslim seferleri, inşa yeri ile 250 deniz mili mesafe içinde kalınmak kaydıyla teminat altındadır. Bu mesafenin aşılması veya teknenin yapım yerinin ya da limanın dışına çekilmesi durumunda, sigortacıya bildirim yapılması ve ek prim ödenmesi koşuluyla teminat sağlanabilir. Bildirim yapılmaması hâlinde meydana gelen hasarlar teminat dışı sayılabilir.

6. Poliçelerde yer alan sigorta bedeli, inşaat sözleşmesinde belirtilen geçici değer esas alınarak belirlenir. Nihai sözleşme bedeli veya mutabık kalınacak bir oranla artırılmış toplam yapım maliyetinden hangisi daha yüksekse, sigorta bedeli olarak kabul edilir ve tazminat üst sınırı geçici değer %125'i ile sınırlıdır. Poliçe dönemi içerisinde inşa projesinde meydana gelen değişikliklerin sigortacıya iletilmesi bu nedenle de önemlidir.
7. Sigorta süresi içinde ortaya çıkan ve herhangi bir parça veya parçaların hatalı çiziminden kaynaklanan, bu nedenle sigortalı varlıkta meydana gelen ziya veya hasarlar teminat altındadır. Bununla birlikte, hatalı parçaların onarımı, değiştirilmesi, yenilenmesi veya plan değişikliği ve iyileştirme nedeniyle oluşan masraflar teminat kapsamına dâhil değildir. Başka bir ifadeyle, hatalı tasarlanan bir parçanın tekneye verdiği zararlar teminat altındayken, ilgili parçanın kendisine ait masraflar teminat dışıdır.
8. Tekne inşa sigortasında teminat, tüm inşa sürecini kapsar ve sigortacılar riski değerlendirirken toplam inşa süresini dikkate alır. İnşanın başlangıç aşaması yerine, riskin arttığı ilerleyen dönemlerde yapılan sigorta taleplerinde daha avantajlı şartlar beklemek sigorta uygulamalarıyla uyumsuzdur.
- Yüksek tutarlı risklerin söz konusu olduğu tekne inşa sigortalarında, tersanelerin çalışmayı planladıkları sigorta şirketinin bu alanda deneyimli, teknik bilgiye sahip ve etkin bir hasar yönetimi ekibi bulundurmasına özellikle dikkat etmeleri kendi menfaatleri açısından büyük önem taşımaktadır.